

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія маркетингу, торгівлі та харчових технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи
Вікторія СОВА
« 19 » 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка торговельного підприємства»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

07 Управління та адміністрування

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійна
програма

Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

спеціальність

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

відділення

Підприємництва

(назва відділення)

2024 рік

Робоча програма «Економіка торговельного підприємства»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

за галуззю знань

07 Управління та адміністрування

спеціальністю

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

освітньо-професійна

програма

Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

«16» серпня 2024 року, 12 с.

Розробник: Олена КОВТУН, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії маркетингу, торгівлі та харчових технологій

Протокол від «16» серпня 2024 року № 1

Голова циклової комісії маркетингу, торгівлі та харчових технологій

 Н. Дубас

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол від «16»_серпня 2024 року № 1

Голова Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова
Модулів – 3	Спеціальність: 076 Підприємництво та торгівля Освітньо-професійна програма: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 120		1-й
		Семестр:
2-й		
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 3 самостійної роботи – 3	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції:
		30 год.
		Практичні, семінарські:
		30 год.
		Лабораторні:
		0 год.
		Самостійна робота:
		60 год.
Вид контролю:		
Екзамен		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 60/60

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економіка торговельного підприємства» є формування у студентів знань з основ економічної роботи та ціноутворення на торговельних підприємствах різних форм власності; набуття практичних навичок у галузі прогнозування, аналізу господарсько-фінансової діяльності; ринкових можливостей та підвищення рівня результативності торговельної діяльності.

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні компетентності (СК):

СК2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства.

СК6. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.

СК8. Здатність визначати та задовольняти потреби споживачів як пріоритетних суб'єктів ринку.

СК10. Здатність використовувати логістичні системи в підприємницькій та торговельній діяльності.

3. Передумови вивчення навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких навчальних дисциплін, як «Політична економія», «Основи торговельного підприємництва».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

ОПП 2024 року:

РН2. Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій діяльності із професійною метою.

РН3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

РН7. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємництва та торгівлі для подальшого використання у практичній діяльності.

РН14. Визначати потреби споживачів для формування асортименту товарів у підприємницькій та торговельній діяльності.

РН16. Використовувати логістичні системи у підприємницькій та торговельній діяльності.

РН17. Визначати основні показники діяльності підприємницьких та торговельних структур для забезпечення їх ефективності.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів наведено в додатку до робочої програми навчальної дисципліни.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, модульний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських (практичних) занять та у процесі здійснення самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, задачі, реферати, розрахункові роботи, вирішення ситуаційних завдань, студентські презентації, робота в Інтернет тощо.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання студентів на визначених його етапах.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Товарооборот як основний показник діяльності торговельного підприємства

Тема 1. Підприємство в системі ринкових відносин

Предмет, завдання дисципліни та методи її вивчення. Зміст і порядок вивчення дисципліни та зв'язок з іншими дисциплінами.

Споживчий ринок товарів і послуг. Складові ринку. Види ринків споживчих товарів.

Торгівля в системі ринкових відносин.

Торговельне підприємство як суб'єкт ринкових відносин. Обмеження діяльності торговельного підприємства в умовах ринку. Правовий та функціональний статус торговельного підприємства, зовнішнє середовище його функціонування.

Організаційно-економічні особливості функціонування різних торговельних підприємств.

Державне регулювання діяльності торговельних підприємств.

Тема 2. Система планування на підприємстві

Економічний аналіз – вихідна передумова планування. Організація планування господарсько-фінансової діяльності торговельного підприємства. Стратегія діяльності торговельного підприємства. Зміст і порядок розробки стратегії.

Тема 3. Товарообіг і товарне забезпечення торговельного підприємства

Товарообіг, як категорія і показник діяльності торговельного підприємства. Сутність, види, економічне значення товарообігу.

Управління товарооборотом торговельного підприємства. Завдання, основні принципи та етапи управління товарооборотом торговельного підприємства.

Аналіз роздрібного товарообороту.

Обґрунтування обсягу та структури товарообороту на плановий період.

Економічна суть товарних запасів. Класифікація товарних запасів. Зовнішні та внутрішні чинники, що визначають розмір товарних запасів. Товарооборотність та її значення для торговельного підприємства

Етапи процесу управління товарними запасами. Методика аналізу товарних запасів.

Мета, принципи та методи нормування та планування товарних запасів.

Товарне забезпечення товарообороту в системі управління діяльністю торговельного підприємства. Форми та механізм формування товарного забезпечення обороту.

Аналіз надходження та закупівлі товарів у передплановому періоді. Планування обсягу і структури закупівель та надходження товарів.

Модуль 2. Ресурси підприємства

Тема 4. Поточні витрати торговельного підприємства

Економічна суть поточних витрат. Характеристика витрат залежно від напрямів діяльності підприємства.

Валові витрати торговельного підприємства-платника податку. Класифікація витрат. Показники, що характеризують витрати: абсолютні та відносні. Чинники, що визначають розмір витрат торговельного підприємства.

Методика аналізу витрат обігу. Шляхи зменшення витрат торговельного підприємства.

Планування витрат обігу.

Тема 5. Результативність діяльності і цінова політика торговельного підприємства

Склад та джерела утворення доходів. Економічна природа торговельної надбавки. Місце торговельної надбавки у структурі роздрібною ціни. Показники, що характеризують доходи підприємства: абсолютні й відносні. Розподіл та використання доходів. Чинники, що визначають розмір доходів торговельного підприємства.

Аналіз доходів підприємства. Шляхи збільшення валового доходу торговельного підприємства.

Методи планування доходів.

Соціально-економічна природа ціни. Особливості ціноутворення в умовах ринку. Державне регулювання цін.

Класифікація цін. Структура ціни. Характеристика елементів ціни. Методика визначення цін: оптової відпускної та роздрібною.

Економічна суть прибутку. Функції прибутку. Класифікація прибутку.

Рентабельність торговельного підприємства. Чинники, що впливають на прибуток і рентабельність торговельного підприємства.

Аналіз прибутку торговельного підприємства. Шляхи зростання прибутку та прибутковості.

Планування прибутку. Розподіл та використання прибутку торговельного підприємства.

Тема 6. Трудові ресурси торговельного підприємства

Характеристика трудових ресурсів торговельного підприємства. Продуктивність праці працівників торгівлі: методи оцінки та резерви зростання.

Принципи матеріального стимулювання. Форми та системи оплати праці. Державне регулювання оплати праці.

Характеристика показників плану з праці та їх взаємозв'язок.

Аналіз формування та використання персоналу торговельного підприємства.

Методи й методика планування чисельності персоналу торговельного підприємства.

Аналіз формування та використання фонду оплати праці. Планування коштів на оплату праці.

Модуль 3. Ефективність діяльності торговельного підприємства

Тема 7. Капітал, виробничі фонди та нематеріальні ресурси

Матеріальні ресурси підприємства, склад та їх структура.

Характерні особливості основних засобів підприємства. Класифікація основних засобів. Показники ефективності використання основних засобів підприємства: фондівдача, доходувадача, фондомісткість, прибутковість, забезпеченість витрат на утримання основних засобів, ефективність використання площі торговельного залу.

Склад оборотних активів. Показники ефективності управління оборотними активами: фондівдача, оборотність, прибутковість, оборотність товарних запасів.

Аналіз оборотних активів. Шляхи підвищення використання оборотних коштів.

Планування потреби в оборотних коштах під товарні запаси, грошові кошти та інші активи.

Тема 8. Ефективність діяльності торговельного підприємства

Суть оцінки фінансово-економічного стану підприємства. Оцінка прибутковості та активності підприємства. Оцінка фінансової стійкості та платоспроможності торговельного підприємства.

Види ефективності господарської діяльності підприємства, чинники її зростання.

Позикові ресурси торговельного підприємства та джерела надходження. Шляхи і заходи підвищення ефективності використання ресурсів. Оцінка ефективності використання позикових ресурсів.

Тема 9. Антикризова діяльність підприємства

Криза, види криз, причини виникнення кризових явищ. Процеси антикризового управління. Економічна безпека підприємства. Реструктуризація та санація підприємства. Банкрутство та ліквідація підприємства.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		сем	п	лаб	с.р.	
Модуль 1. Товарооборот як основний показник діяльності торговельного підприємства						
Тема 1. Підприємство в системі ринкових відносин	15	4	-	-	-	11
Тема 2. Система планування на підприємстві	10	2	-	-	-	8
Тема 3. Товарообіг і товарне забезпечення торговельного підприємства	18	4	2	4	-	8
Модульна контрольна робота №1	2	-	-	2	-	-
Разом за модулем 1	45	10	2	6	-	27
Модуль 2. Ресурси підприємства						
Тема 4. Поточні витрати торговельного підприємства	13	4	-	4	-	5
Тема 5. Результативність діяльності і цінова політика торговельного підприємства	16	4	-	4	-	8
Тема 6. Трудові ресурси торговельного підприємства	14	4	-	4	-	6
Модульна контрольна робота № 2	2	-	-	2	-	-
Разом за модулем 2	45	12	-	14	-	19
Модуль 3. Ефективність діяльності торговельного підприємства						
Тема 7. Капітал, виробничі фонди та нематеріальні ресурси	16	4	2	2	-	8
Тема 8. Ефективність діяльності торговельного підприємства	7	2	-	2	-	3
Тема 9. Антикризова діяльність підприємства	6	2	-	1	-	3
Модульна контрольна робота №3	1	-	-	1	-	-
Разом за модулем 3	30	8	2	6	-	14
Усього годин	120	30	4	26	-	60

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми та зміст семінарських занять	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Підприємство в системі ринкових відносин</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складові ринку. 2. Торгівля в системі ринкових відносин. Функції торгівлі. 3. Торговельне підприємство як суб'єкт ринкових відносин. 4. Організаційно-економічні особливості функціонування різних торговельних підприємств. <p>Тема 2. Система планування на підприємстві</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Напрями та етапи процесу планування. 2. Стратегія діяльності торговельного підприємства <p>Тема 3. Товарообіг і товарне забезпечення торговельного підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна суть та значення товарообороту на рівні держави та підприємства. 2. Вплив чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на роздрібний товарооборот. 3. Економічна суть товарних запасів. Класифікація товарних запасів. 4. Товарне забезпечення товарообороту в системі управління діяльністю торговельного підприємства. 	2
2	<p>Тема 7. Капітал, виробничі фонди та нематеріальні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характерні особливості основних засобів підприємства. 2. Класифікація основних засобів. 3. Показники ефективності використання основних засобів підприємства. 4. Склад оборотних активів. 5. Показники ефективності управління оборотними активами. 	2
	Разом	4

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми та зміст практичних занять	Кількість годин
1.	<p>Тема 3. Товарообіг і товарне забезпечення торговельного підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз роздрібного товарообороту. 2. Планування роздрібного товарообороту. 3. Аналіз товарних запасів і надходження товарів. 4. Нормування та планування товарних запасів і надходження товарів. 5. Розрахунок обсягів товарного забезпечення торговельних підприємств. 	4
2	Модульна контрольна робота № 1	2
3	<p>Тема 4. Поточні витрати торговельного підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз витрат підприємства. 2. Планування витрат підприємства. 3. Пошук шляхів зменшення витрат торговельного підприємства. 	4
4	<p>Тема 5. Результативність діяльності і цінова політика торговельного підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз валового доходу. 2. Планування валового доходу. 3. Розрахунок оптово-відпускної та роздрібної ціни. 4. Аналіз прибутку та рентабельності торговельного підприємства. 5. Планування прибутку. 	4
5	<p>Тема 6. Трудові ресурси торговельного підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз та планування чисельності працівників та та продуктивності праці 2. Аналіз та планування фонду оплати праці. 	4
6	Модульна контрольна робота № 2	2
7	Тема 7. Капітал, виробничі фонди та нематеріальні ресурси	2

	1. Аналіз показників стану, руху та ефективності використання основних засобів торговельного підприємства. 2. Планування потреби підприємства в оборотних коштах для формування товарних запасів, грошових коштів, інших активів.	
8	Тема 8. Ефективність діяльності торговельного підприємства 1. Види ефективності господарської діяльності підприємства, чинники її зростання. 2. Оцінка прибутковості та активності підприємства. 3. Оцінка ефективності використання позикових ресурсів.	2
9	Тема 9. Антикризова діяльність підприємства 1. Аналіз кризової ситуації на підприємстві	1
10	Модульна контрольна робота № 3	1
	Разом	26

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми та зміст лабораторних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1. Підприємство в системі ринкових відносин 1. Підприємництво, принципи підприємництва. 2. Об'єднання підприємств. 3. Державне регулювання діяльності торговельних підприємств.	10
2.	Тема 2. Система планування на підприємстві 1. Стратегія діяльності підприємства.	4
3.	Тема 3. Товарообіг і товарне забезпечення торговельного підприємства 1. Поняття оптової торгівлі. 2. Характеристика оптових підприємств. 3. Види оптового товарообороту.	13
4.	Тема 4. Поточні витрати торговельного підприємства 1. Характеристика показника «собівартість продукції» та сфера його застосування. 2. Планування витрат обігу.	5
5.	Тема 5. Результативність діяльності і цінова політика торговельного підприємства 1. Цінова політика торговельного підприємства та механізм її формування. 2. Конкурентоспроможність підприємств торгівлі: сутність, ознаки вимірювання.	8
6.	Тема 6. Трудові ресурси торговельного підприємства 1. Принципи матеріального стимулювання праці. 2. Державне регулювання оплати праці.	6
7.	Тема 7. Капітал, виробничі фонди та нематеріальні ресурси 1. Моральний та фізичний знос основних фондів. 2. Особливості формування активів та джерел їх фінансування в торгівлі.	6
8.	Тема 8. Ефективність діяльності торговельного підприємства 1. Оцінка соціальної ефективності. 2. Конкурентоспроможність підприємства.	4
9.	Тема 9. Антикризова діяльність підприємства 1. Комерційний ризик: поняття, види ризиків, їх оцінка та шляхи їх зменшення.	4
	Разом	60

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Презентації в PowerPoint, відеоролики, мультимедійний проектор та екран. Навчально-методичне забезпечення з навчальної дисципліни, розміщене у навчально-інформаційному середовищі Moodle.

15. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль № 1 25			Модуль № 2 25				Модуль № 3 20			Екзамен	Всього балів	
Т 1-3	Т 3	МКР №1	Т 4	Т 5	Т 6	МКР №2	Т 7	Т 8	Т 9	МКР №3	30	100
СЗ1	ПЗ 1,2		ПЗ 3,4	ПЗ 5,6	ПЗ 7,8		СЗ 2, ПЗ 9	ПЗ 10	ПЗ 11			
5	12	8	6	6	5	8	<u>3</u> 3	4	4	6		

Шкала оцінювання студентів

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання екзамену (диференційованого заліку)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі та нормативні документи

1. Господарський кодекс України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Цивільний кодекс України./Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 40-44, ст.356. {Із змінами, внесеними згідно із Законами України № 3778-ІХ від 05.06.2024}.
3. Кодекс України з процедур банкрутства. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 19, ст.74) {Із змінами, внесеними згідно із Законами № 3249-ІХ від 13.07.2023}.
4. Про ціни і ціноутворення. Закон України від 21 червня 2012 року / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 19-20, ст.190. {Із змінами, внесеними згідно із Законами України № 3706-ІХ від 09.05.2024 }.
5. Про рекламу. Закон України. /Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, №39, ст. 181/. {Із змінами, внесеними згідно з Законами № 3136-ІХ від 30.05.2023 }.
6. Про інформацію. Закон України №2657-12 від 02.10.92р. {Із змінами, внесеними згідно із Законом № 3005-ІХ від 21.03.2023}.
7. Про захист прав споживачів. Закон України №1023-12 від 12.05.91. {Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2529-ІХ від 16.08.2022}.
8. Про зовнішньоекономічну діяльність. Закон України №959-12 від 16.04.91. {Із змінами, внесеними згідно із Законами № 3706-ІХ від 09.05.2024}.
9. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів. {Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 168 (168-2019-п) від 06.03.2019}.
10. Про господарські товариства. Закон України від 07.02.91 №1576-12/ Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 49, ст.682. {Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2849-ІХ від 13.12.2022}.

11. Про оплату праці. Закон України від 24.03.95./Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 17, ст.121. {Із змінами, внесеними згідно із Законами № 3587-ІХ від 22.02.2024}.

Підручники (навчальні посібники)

12. Балджи М. Д., І. А. Допіра, В. О. Однолько. Економіка та організація торгівлі: Навчальний посібник.- К.: Кондор, 2017. – 368 с.

13.Власова Н.О., В.А. Гросул, Н.С. Краснокутская, О.А. Круглова, М.В. Чорна, О.М. Филипенко. Економіка торгівлі: Навч. пос. – Х.: Світ Книг, 2015. – 473 с.

14. Гринчуцький В.І., Е.Т. Карапетян, Б.В. Погріщук. Економіка підприємства: Навч.посіб.-К.:Центр учбової літератури, 2010.-304 с.

16. Сотник І.М., Л.М. Таранюк. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Підручник.- Суми.:Університетська книга, 2018. – 572 с.

ДОПОМІЖНА

17. Мацибора В.І..Економіка підприємства: Навчальний посібник.- Каравела, 2023.-320 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

18. Верховна Рада України <http://zakon.rada.gov.ua>

19. Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>

20. Сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

Додаток

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА»

Для денної форми здобуття освіти

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, з якої 70 балів відведено на навчальну роботу (поточний та модульний контроль) та 30 балів на підсумковий контроль (екзамен). Рейтинг студента із засвоєння навчальної дисципліни у балах переводиться у національні оцінки «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно» згідно з табл. 1.

Робочою програмою дисципліни передбачено вивчення 3-х модулів обсягом (кредитів ЄКТС):

1 модуль – 1,5 (45 год.);

2 модуль– 1,5 (45 год.);

3 модуль – 1,0 (30 год.).

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань студентів: поточного, модульного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом модулю, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;

- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, розв'язання задач, виконання певних розрахунків тощо);

- тестування знань студентів з певної теми або з певних окремих питань лекційного курсу;

- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії);
- перевірка розв'язання завдань (задачі, окремі розрахунки) тощо.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На практичному/семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація щодо прикладів з економічної практики;
- правильність розрахунків при визначенні певних показників, вирішенні ситуаційних завдань, задач;
- реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;
- оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Модульний контроль.

Кожен модуль завершується виконанням студентом модульної контрольної роботи. Модульний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. На модульну контрольну роботу передбачено 30% від суми балів, виділених на модуль. Модульна контрольна робота проводиться у тестовій письмовій формі. Критерії оцінювання знань за модульну контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до неї. Оцінка за модуль визначається як сума набраних балів за поточну роботу та за модульну контрольну роботу.

3. Підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Економіка торговельного підприємства» є екзамен, який проводиться у тестовій письмовій формі. На екзамен виділяється 30 балів. Критерії оцінювання знань студентів за екзамен наводиться у пояснювальній записці до пакета тестових завдань.

Залежно від балів, отриманих за кожний вид навчальної роботи, студент одержує суму балів, яка переводиться в національну оцінку за відповідною шкалою згідно з табл.1:

Таблиця 1. Переведення рейтингу студента за 100-бальною шкалою в оцінку за національною шкалою

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно

0-59	Незадовільно
------	--------------

Оцінка «**Відмінно**» виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів навчальної дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «**Добре**» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з навчальної дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка «**Задовільно**» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки при виконанні екзаменаційних завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом педагогічного працівника.

Оцінка «**Незадовільно**» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.